

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Navn på stoffet	Tantalum Targets
Identifikasjonsnummer	231-135-5 (EU-nummer)
Registreringsnummer	-
Dokumentnummer	G66
Synonymer	Ingen.
Utgivelsesdato	20-November-2019
Versjonsnummer	01

1.3. Detaljer om leverandøren av produktinformasjonsarket

Leverandør

Firmanavn	Materion Advanced Materials Germany GmbH
Adresse	Borsigstrasse 10 63755 Alzenau DE

Avdeling

Telefon	49.60.23.91.82.0
e-post	Materion.Germany@materion.com
Kontaktperson	Hermann Schmiing

1.4. Nødtelefonnummer 49.60.23.91.82.0

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder	Annet: Produksjon av medisinske og forsvarsutstyr Vitenskapelig forskning og utvikling Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter, elektrisk utstyr
Bruksområder som frarådes	Profesjonell bruk: Offentlig domene (administrasjon, utdanning, underholdning, tjenester, håndverkere) Forbrukeren bruker: Privat husholdninger (= allmennheten = forbrukere)

1.3. Detaljer om leverandøren av produktinformasjonsarket

Leverandør

Firmanavn	Materion Advanced Materials Germany GmbH
Adresse	Borsigstrasse 10 63755 Alzenau DE

Avdeling

Telefon	49.60.23.91.82.0
e-post	Materion.Germany@materion.com
Kontaktperson	Hermann Schmiing

1.4. Nødtelefonnummer 49.60.23.91.82.0

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Stoffet er vurdert og/eller testet for sine fysiske, helsemessige og miljømessige farer, og følgende klassifisering gjelder.

Klassifisering ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Dette stoffet oppfyller ikke kriteriene for klassifisering ifølge Direktiv 1272/2008/EØF, med endringer.

Oppsummering av farer	Eksposering for pulver eller støv kan være irriterende for øyne, nese og hals. Ikke klassifisert for helsefarer. Yrkesmessig eksponering for blandingen eller stoffet(ene) kan imidlertid ha negativ innvirkning på helsen.
-----------------------	---

2.2. Merkingselementer

Etikett ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Farepiktogrammer	Ingen.
Signalord	Ingen.
Fareerklæring(er)	Stoffet oppfyller ikke kriteriene for klassifisering.

Anbefalte forholdsregler

Forebygging	Følg yrkeshygienisk praksis.
Svar	Vask hendene etter bruk.
Lagring	Oppbevares adskilt fra uforenelige kjemikalier.
Deponering	Avfall og rester fjernes/avhendes i overensstemmelse med lokale forskrifter.
Tilleggsinformasjon om etiketter	For ytterligere informasjon, vennligst kontakt Product Stewardship Department på +1.216.383.4019.
2.3. Andre farer	Stoffet eller blandingen er ikke et PBT- eller vPvB-stoff eller -blanding.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.1. Stoff

Generelle opplysninger

Kjemikalienavn	%	CAS-nr. / EC-nr.	REACH-registreringsnr.	Indeksnummer	Merknader
Tantalum	100	7440-25-7 231-135-5	-	-	
Klassifisering:	-				

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

Generelle opplysninger Sørg for at medisinsk personell er informert om hvilke materialer som er involvert, og tar forholdsregler for å beskytte seg.

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Flytt personen ut i frisk luft. Ring til lege hvis symptomene forverres eller vedvarer.
Hudkontakt	Vask av med såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg og vedvarer.
Øyekontakt	Ikke gni øyet. Skyll med vann. Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg og vedvarer.
Svelging	Skyll munnen. Kontakt lege dersom det inntreffer sykdomstegn.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede Støv kan irritere åndedretsveiene, huden og øynene.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig Behandles symptomatisk.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

Generelle brannfarer Ingen uvanlig brann- eller eksplosjonsfare angitt.

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Tørt pulver. Tørr sand.
Uegnete brannsløkkingsmidler	Ikke bruk vannstråle ved brannslukking, da dette vil spre brannen. Karbondioksid (CO ₂).

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen Ved brann kan det dannes helseskadelige gasser.

5.3. Informasjon for brannsløkkingspersonell

Spesielt verneutstyr for brannsløkkingspersonell	Bruk bærbart åndedrettsvern og heldekkende verneutstyr ved brann.
Særlige brannsløkkingsstiltak	Flytt beholderne bort fra brannområdet hvis det kan gjøres uten risiko.

Spesielle metoder Bruk standard brannslukkingrutiner og vurder faremomentene ved andre involverte stoffer.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For personell som ikke er nødpersonell	Hold unødvendig personell borte. Bruk riktig verneutstyr og -klær ved rengjøring. Se avsnitt 8 i HMS-databladet for krav til personlig verneutstyr.
For nødpersonell	Hold unødvendig personell borte. Bruk personlig verneutstyr som anbefalt i avsnitt 8 i HMS-databladet.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø Unngå utslipp i avløp, jord og vannløp.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Unngå at det dannes støv ved rengjøring. Støv samles opp med en støvsuger med HEPA-filter. Produktet er ikke løselig i vann, og spres på vannoverflaten. Stopp strømmingen av materialet, hvis det ikke medfører noen risiko.

Store utslipp: Vætes godt med vann og avgrenses med grøfter for senere fjerning. Skuff stoffet inn i en avfallsbeholder. Spyl området med vann når produktet er fjernet.

Små utslipp: Fei opp eller støvsug søl og samle det i passende beholdere for kast.

For personlig beskyttelse, se punkt 8 av SDS. For avhending, se punkt 13 av SDS.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Minimer danning og akkumulering av støv. Sørg for korrekt avtrekksventilasjon på de steder hvor det dannes støv. Unngå langvarig eksponering. Praktiser godt husstell.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Lagres i en tett, lukket beholder. Oppbevares på et godt ventilert sted. Skal oppbevares atskilt fra uforenlige materialer (se avsnitt 10 i HMS-databladet).

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ikke kjent.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametre

Yrkesmessige eksponeringsgrenser

Norge. Administrative normer for forurensninger på arbeidsteden

Material	Type	Verdi	Form
Tantalum Targets	TLV	5 mg/m ³	Innåndbart støv.
		10 mg/m ³	Totalt støv.
Komponenter	Type	Verdi	Form
Tantalum (CAS 7440-25-7)	TLV	5 mg/m ³	Innåndbart støv.
		10 mg/m ³	Totalt støv.

Biologiske grenseverdier

Det er ikke angitt eksponeringsgrenser for bestanddelen(e).

Anbefalte overvåkningsprosedyrer

Følg standard fremgangsmåte for overvåkning.

Avledet nivå for ingen virkning (DNEL-er)

Ikke kjent.

Beregnet konsentrasjon uten virkning (PNEC-er)

Ikke kjent.

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede konstruksjonsmessige kontrolltiltak

God, generell ventilasjon bør brukes. Ventilasjonsgraden bør tilpasses forholdene. Hvis det er aktuelt, bør det brukes prosessavtrekkshefter, lokal avtrekksventilasjon eller andre konstruksjonsmessige tiltak for å redusere de luftbårne nivåene til lavere enn de anbefalte eksponeringsgrensene. Hvis det ikke er etablert eksponeringsgrenser, må de luftbårne nivåene holdes på et akseptabelt nivå. Dersom konstruksjonstiltak ikke er nok til å holde konsentrasjonen av støvpartikler under grenseverdiene for eksponering, må det benyttes passende åndedrettsvern. Hvis materialet er slipt, skåret eller brukt i en prosess som danner støv, skal det brukes egnet, lokal avtrekksventilasjon for å holde eksponeringene under den anbefalte eksponeringsgrensen.

Individuelle vernetiltak, som personlig verneutstyr

Generelle opplysninger

Personlig verneutstyr bør velges i følge CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

Øye-/ansiktsvern

Bruk vernebriller med sidevern (eller heldekkende briller).

Hudbeskyttelse

- Håndvern

Ha på passende kjemikaliebestandige hansker

- Annet

Bruk egnede verneklær.

Åndedrettsvern

Bruk respirator med støvfilter.

Temperaturfarer

Bruk egne, termiske verneklær når det er nødvendig.

Hygienetiltak

Hold alltid god personlig hygiene, for eksempel vasking etter håndtering av materialet og før du spiser, drikker eller røyker. Vask arbeidsklær og personlig verneutstyr regelmessig for å fjerne forurensninger.

Miljømessig forebyggende tiltak

God, generell ventilasjon bør brukes. Ventilasjonsgraden bør tilpasses forholdene. Hvis det er aktuelt, bør det brukes prosessavtrekkshetter, lokal avtrekksventilasjon eller andre konstruksjonsmessige tiltak for å redusere de luftbårne nivåene til lavere enn de anbefalte eksponeringsgrensene. Hvis det ikke er etablert eksponeringsgrenser, må de luftbårne nivåene holdes på et akseptabelt nivå.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Fysisk tilstand	Fast stoff.
Form	Fast.
Farge	Mørkegrå.
Odør	Ingen.
Odørterskel	Ikke aktuelt.
pH	Ikke aktuelt.
Smeltepunkt/frysepunkt	2996 °C (5424,8 °F) / Ikke aktuelt.
Startkokepunkt og kokeområde	Ikke aktuelt.
Flammepunkt	Ikke aktuelt.
Fordampningsrate	Ikke aktuelt.
Brennbarhet (faststoff, gass)	Ikke aktuelt.

Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser

Brennbarhetsgrense - nedre (%)	Ikke aktuelt.
Brennbarhetsgrense - øvre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – nedre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – øvre (%)	Ikke aktuelt.

Damptrykk Ikke aktuelt.

Damp tetthet Ikke kjent.

Relativ tetthet Ikke aktuelt.

Løselighet(er)

Løselighet (i vann) Uløselig

Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann) Ikke aktuelt.

Selvantenningsstemperatur Ikke aktuelt.

Nedbrytningstemperatur Ikke aktuelt.

Viskositet Ikke aktuelt.

Eksplosjonsegenskaper Ikke eksplosivt.

Oksideringsegenskaper Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Tetthet 14,49 g/cm³

Brennbarhet Ikke aktuelt.

Molekylformel Ta

Molekylvekt 180,95 g/mol

Egenvekt 14,49

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet Produktet er stabilt og ikke-reaktivt under normale bruks-, lagrings- og transportforhold.

10.2. Kjemisk stabilitet Materialet er stabilt under normale forhold.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner Ingen farlige reaksjoner kjent under tilstander for normalt bruk.

10.4. Forhold som skal unngås Må holdes borte fra varme, varme flater, gnister, åpne flammer og andre antenningskilder. Kontakt med ikke-kompatible materialer.

10.5. Uforenlige materialer Sterkt oksiderende stoffer. Fluor.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Ingen farlige nedbrytningsprodukter er kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Generelle opplysninger	Yrkesmessig eksponering for stoffet eller blandingen kan ha negativ innvirkning.
Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier	
Innånding	Støv kan irritere luftveier. Langvarig innånding kan være farlig.
Hudkontakt	Støv eller pulver kan irritere huden.
Øyekontakt	Støvet kan irritere øynene.
Svelging	Kan forårsake ubehag ved svelging. Svelging er imidlertid ikke en sannsynlig eksponeringsvei
Symptomer	Støv kan irritere åndedrettsveiene, huden og øynene.

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet	Ikke kjent.
Etsing/irritasjon på huden	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data.
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data.
Sensibilisering av luftveiene	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data
Hudsensibilisering	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data.
Mutagenisitet på kimceller	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data.
Karsinogenitet	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data
Toksisitet for reproduksjonssystemet	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data.
Toksisitet for bestemte målorganer etter én enkelt eksponering	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data.
Toksisitet for bestemte målorganer etter gjentatt eksponering	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data.
Aspirasjonsfare	Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data
Opplysninger om blanding versus stoff	Ingen informasjon tilgjengelig.
Andre opplysninger	Ikke kjent.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet	Som følge av delvis eller fullstendig mangel på data, er klassifisering når det gjelder faren for vannmiljøer ikke mulig.
12.2. Persistens og nedbrytbarhet	Det foreligger ingen data om nedbrytbarheten for dette stoffet.
12.3. Bioakkumuleringsevne	Ingen data tilgjengelig.
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann (log Kow)	Ikke kjent.
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Ikke kjent.
12.4. Mobilitet i jord	Ingen data tilgjengelig.
12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Stoffet eller blandingen er ikke et PBT- eller vPvB-stoff eller -blanding.
12.6. Andre skadevirkninger	Det forventes ingen andre negative miljøpåvirkninger (for eksempel ødeleggelse av ozonlaget, potensial for fotokjemisk dannelse av ozon, indresekretoriske forstyrrelser eller global oppvarming) av denne bestanddelen.

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Restavfall	Elimineres i overensstemmelse med lokalt lovverk. Tomme beholdere eller fôringer kan inneholde produktrester. Dette stoffet og beholderen må avhendes på sikker måte (se: avhendingsanvisninger).
Forurenset emballasje	Da tomme beholdere kan inneholde produktrester, må advarselsmerkingen følges selv etter at beholderen er tømt. Tomme beholdere bør fraktes til et godkjent avfallshåndteringsanlegg for gjenvinning eller kasting.
Avfallskode, EU	Avfallskoden bør fastsettes etter drøfting mellom brukeren, produsenten og avfallsfjerningsfirmaet.

Deponeringsmetoder/informasjon Oppsamlet materiale leveres i lukkede og merkede beholdere til godkjent mottaksstasjon.

Spesielle forsiktighetsregler Avhendes i samsvar med alle gjeldende forskrifter.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

ADR

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

RID

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

ADN

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IATA

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IMDG

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-forskrifter

Forskrift (EU) nr. 1005/2009, om stoffer som bryter ned ozonlaget, vedlegg I og II med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 850/2004, om persistent, organisk forurensning, vedlegg I med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 1 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 2 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 3 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg V med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 166/2006 vedlegg II, Register over utslipp og transport av forurensende stoffer, med endringer

Tantalum (CAS 7440-25-7)

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH, artikkel 59(10) Kandidatliste som for tiden er utgitt av ECHA.

Ikke oppført på liste.

Autorisasjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 REACH anneks XIV, Stoffer som krever godkjenning, med endringer

Ikke oppført på liste.

Bruk og restriksjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH anneks XVII: Stoffer med restriksjoner på markedsføring og bruk, med endringer

Ikke oppført på liste.

Direktiv 2004/37/EU: Vern av arbeidstakerne mot fare ved å være utsatt for kreftfremkallende eller mutagene stoffer på arbeidsplassen, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre EU-forskrifter

Direktiv 2012/18/EU om store ulykkesfarer som omfatter farlige stoffer, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre forskrifter

Produktet er klassifisert ifølge EU-forskrift 1272/2008 (CLP-forskriften) med endringer/tillegg.

Nasjonale forskrifter

Følg nasjonalt regelverk for arbeid med kjemikalier, i samsvar med direktiv 98/24/EU, med endringer.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er ikke utført kjemisk sikkerhetsvurdering.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Liste over forkortelser Ikke kjent.

Referanser Ikke kjent.

Opplæringsinformasjon Ikke kjent.

Ansvarsfraskrivelse

Dette dokumentet er utarbeidet ved bruk av data fra kilder som anses å være teknisk pålitelige, og opplysningene er antatt å være korrekt. Materion gir ingen garanti, verken uttrykt eller underforstått, når det gjelder nøyaktigheten av opplysningene herunder. Materion har ingen mulighet til å forutse alle forhold hvor disse opplysninger og produkter kan benyttes, og de faktiske forhold for bruken av disse er utenfor selskapets kontroll. Det er brukerens ansvar å vurdere all tilgjengelig informasjon under spesielle forhold for bruken av dette produktet, og til å overholde alle statlige og lokale lover, vedtekter og forskrifter.

For at brukeren skal unngå eventuelle misforståelser eller feil antakelser ved sikkerhetsinformasjonen, bør det gjøres klart at opplysningene ikke er i form av et sikkerhetsdatablad (SDS), men er i stedet et frivillig informasjonsblad om produktet som nøye følger retningslinjene til et sikkerhetsdatablad – KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr 453/2010 av 20 mai 2010 (REACH/SDS).